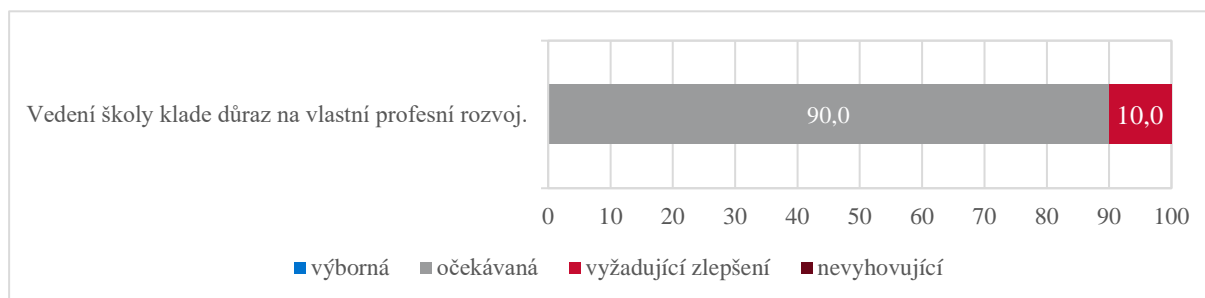

Graf č. 12 Hodnocení středních škol podle modelu tzv. kvalitní školy v kritériu zaměřeném na profesní rozvoj vedení školy – podíl škol (v %)

4.5 Průběh vzdělávání

V rámci prezenční inspekční činnosti bylo ve sledovaných 42 školách navštíveno celkem 574 vyučovacích hodin (183 hodin českého jazyka, 223 hodin cizích jazyků a 168 hodin matematiky), vyhodnocována byla také zjištění z relevantní dokumentace škol (např. informace ze záznamů z jednání metodických orgánů).

4.5.1 Výuka v hospitovaných hodinách

Vzdělávací cíl byl ve většině hospitovaných hodin (80,7 %) stanoven na základě očekávaných znalostí a dovedností uvedených v osnovách školních vzdělávacích programů. V mnohem menší míře vycházel vzdělávací cíl z požadovaných znalostí a dovedností při maturitní zkoušce (necelá polovina hodin). Jen přibližně v polovině hodin byl vzdělávací cíl zřejmý (nejpozději na konci hodiny) také žákům.

Dosažené předcházející znalosti a dovednosti žáků byly sice v hodinách upevňovány opakováním učiva, avšak ve 22,8 % hodin učitelé tyto znalosti a dovednosti již dále neprohlubovali. Jen v malé míře (necelá desetina hodin) byly cíleně rozvíjeny i postoje žáků.

Z organizačních forem výuky převažovala frontální výuka, druhou nejčastější formou byla samostatná práce žáků. Práce ve dvojicích a skupinová výuka byly zařazovány pouze v malé míře. Uvedené organizační formy výuky byly většinou hodnoceny jako účelně zvolené vzhledem ke vzdělávacímu cíli, k obsahu učiva i schopnostem žáků (v případě frontální výuky v 75 % hospitovaných hodin, u ostatních forem ve více než 90 %), pestrost využívaných forem práce však byla velmi nízká – účelné střídání odlišných metod výuky, které by zvýšilo aktivitu a motivaci žáků pro vyučovaný předmět, bylo zaznamenáno ve 28,4 % hodin. Poměrně nízký podíl sledovaných hodin (41,1 %) byl dobře organizačně promyšlený a hodiny měly potřebný spád. Jako jednotvárná byla hodnocena více než třetina hodin, šlo zejména o hodiny, při nichž výrazně převyšovala frontální výuka, což negativně ovlivňovalo pozornost a průběžnou motivaci žáků v hodinách.

Aktivita byla především na straně učitelů. Jen v necelých dvou třetinách hospitovaných hodin byli aktivní také žáci a pouze ve čtvrtině hodin vytvářel učitel takové podmínky a podněty, aby aktivita převažovala na straně žáků. Pouze v necelé polovině hodin se dostal ke slovu téměř každý žák, před třídou nebo skupinou spolužáků. Ve velmi malé míře (16 % hospitovaných hodin) žáci samostatně objevovali nové poznatky, jen okrajově byla rozvíjena kreativita žáků (necelých 6 % hodin). Jednu z příčin takto nepříznivého hodnocení je možné spatřovat v nízkém zařazování atraktivnějších a efektivních metod výuky (např. problémové učení, projektová výuka apod.) v těchto hodnocených školách obecně.